

Dziennik Chojnicki

codzienne pismo polsko-katolickie na powiaty: Chojnice, Tuchola i Sępólno

Abonament kwartalny na pocztach 300 mk., miesięczny 100 mk.
" " do Ameryki 1 dolar.
Ogłoszenia na stronie 5-lamowej 25 mk. od wiersza pety.
Ogłoszenia z Niemiec w walucie niemieckiej.
Adres redakcji i administracji: Chojnice, ul. Orlachowska nr. 18.
Telefon nr. 44.

Reklamodawcy nie zwraca. W razie nadzwyczajnych wypadków, np. przeszkód w wydawnictwie, strajków lub innych nieprzewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma. Abonent nie ma prawa do jakiegokolwiek odroczenia lub do niedostarczenia numerów.

Drukarnia i nakładem Wład. Jul. Schreibera w Chojnicach. — Redaktor: Mieczysław Plechowski w Chojnicach

Nr. 251

Chojnice, niedziela dnia 30-go października 1921

Rok 1

Sprawy polskie.

Z Rady ministrów.

Warszawa, 26. 10. Rada Ministrów na posiedzeniu z dnia 25-go października uchwaliła wnioski w sprawie przekazania Ministerstwu Sprawiedliwości zarządzeń wymiaru sprawiedliwości w b. dzielnicy pruskiej i w sprawie przedłużenia czasu pracy w cukrowniach podczas kampanji 1921/22 roku. Resztę posiedzenia poświęcono sprawom G. Śląsku i polityki zagranicznej.

Dalsze aresztowanie Ukraińców.

Lwów, 28. 10. Aresztowano tu dr. Stefana Barana, obwinionego o udział w zamachu na Naczelnika Państwa. Dr. Baran jest wybitnym Ukraińcem.

P. Pluciński zostaje.

Gdańsk, 28. 10. Pozostanie wiceministra Plucińskiego na swym stanowisku w Gdańsku wywołało tu wielkie zadowolenie we wszystkich kołach polskich uważających p. Plucińskiego za człowieka, którego trudno będzie zastąpić.

Burzliwe dyskusje w senacie.

Gdańsk, 27. 10. Podczas debat wieczorowych w sejmie gdańskim na interpelację niemiecką w sprawie dziennikarzy skandynawskich prezes koła polskiego p. dr. Panecki odpowiedział, że braku taktu doodzi postępowanie interpelantów, którzy w tak historycznej chwili, jaką jest podpisanie traktatu pomiędzy wolnym miastem Gdańskiem a Polską, z błahych powodów zgłaszają interpelację z powodu przyjęcia gości skandynawskich.

Langowski zwraca uwagę, że koła, które widzą w tem gościnem przyjęciu zamach na suwerenność Gdańska ze strony Polski, nie liczą się z faktem, że ta suwerenność jest bardzo wątpliwą. Gdzie atoli chodzi o naruszenie suwerenności Gdańska ze strony Niemiec, nigdy nie protestują. On sam, jako gdańszczanin rodowity dożył tej hańby, że rząd niemiecki wezwał go na terenie Gdańska do złożenia dowodnych oświadczeń pod karą pieniężną. Czyż to nie jest jaskrawem naruszeniem suwerenności Gdańska? Mówca przeczy twierdzeniu senatora Ziehma, jakoby rząd polski przyznał, iż minister Pluciński popełnił błąd, przyjmując dziennikarzy na terenie Gdańska.

Podczas debaty o pobicie posła Kaszubowskiego przez policję stwierdza, że tego rodzaju wypadki przechodzą w Gdańsku w zwyczaj.

Posł Rahm nie dziwi się tym wypadkom, jeżeli na ławach senatorów zasiadają zbrodniarze. Zarzuca on senatorowi Ziehnowi wprost w oczy, że jest zbrodniarzem, kwalifikującym się do domu karnego (Zuchthaus), ponieważ dopuścił się w jego sprawie krzywoprzysięstwa. Twierdzenie to wywołało w sejmie szaloną burzę.

Napad na konsulat i poselstwo polskie w Berlinie.

W niedzielę odbyła się w Berlinie demonstracja przed tamtejszym poselstwem i konsulatem polskim. W demonstracji brali udział studenci i młodzież. Demonstranci stłukli tablicę orjentacyjną polską przed poselstwem. Przedstawicielstwo nasze zaprotestowało u niemieckiego min. spraw zagranicznych przeciwko niezapobieżaniu podobnym wydarzeniom.

Kazimierz Olszewski delegatem Polski.

Warszawa, 28. 10. Delegatem rządu polskiego do komisji pełnomocników pod przewodnictwem Adora — wczorajsza rada ministrów mianowała pana Kazimierza Olszewskiego.

Odpowiednią notę wysłano natychmiast do Brianda.

Wybory w Wileńszczyźnie.

Odwołanie gen. Żeligowskiego.

Warszawa, 28. 10. Bawi tu prezydium rady wykonawczej zjazdu sejmików wileńskich. Członkowie prezydium pertraktowali z ministrem spraw zagranicznych i z min. Michalskim. Tematem narad była sprawa wyborów do wileńskiego zgromadzenia orzekającego. (Jak wiadomo, ludność wileńska postanowiła wybrać jednolite zgromadzenie orzekające, które ma objawić wolę, czy wileńszczyzna chce należeć do Polski, czy też do Litwy Kowieńskiej. Red.)

Nie jest wykluczone, że w najbliższym czasie nastąpi odwołanie gen. Żeligowskiego i wojskowych nieurodzonych na ziemi wileńskiej.

Co się dzieje w świecie?

Delegat niem. dla rokowań gospod.

Niem. delegatem dla rokowań ekonomicznych z Polską mianowany został dr. Schiffer, b. min. sprawiedliwości.

Echa awantury Karola.

Paryż, 27. 10. Konferencja ambasadorów postanowiła, że były król Karol ma być umieszczony na kanonie angielskiej, znajdującej się obecnie w Budapeszcie a na której będzie w Gałaczcu oczekiwać na decyzję państw sprzymierzonych w sprawie internowania. Następnie rada ambasadorów aprobowala protokół, dotyczący układu weneckiego.

Lubiana, 27. 10. Ultimatum małej ententy, które wręczone zostanie rządowi węgierskiemu, zawiera następujące żądania: 1. Ustawowe złożenie z tronu dynastji Habsburskiej. 2. Rozbrojenie Węgier pod kontrolą małej ententy. 3. Zwrot kosztów wynikłych z powodów zarządzeń wojskowych wywołanych wypadkami węgierskimi. 4. Dokładne wypełnienie wszystkich warunków traktatu w Trianon. 5. Wydalenie z Węgier wszystkich osób, które dopuściły się zdrady stanu. 6. Ukaranie wszystkich tych, którzy współdziałali w wyprawie Karola. Termin wyznaczony do odpowiedzi na powyższe żądania jest krótki.

Budapeszt, 27. 10. Tihany jest ściśle strzeżony przez łódzie motorowe i oddziały wojskowe. Z ramienia rządu udał się do klasztoru p. Kranyo, aby prowadzić rokowania z Karolem w sprawie jego abdykacji.

Powstanie na Śląsku.

Niemcy zgodzili się na rokowania gospodarcze z Polską.

Konferencja ambasadorów otrzymała od ambasadora niemieckiego w Paryżu list, donoszący o mającym nastąpić w najbliższym czasie mianowaniu delegata niemieckiego dla rokowań polsko-niemieckich, w sprawach G. Śląska.

O miasto Bytom.

Bytom, 27. 10. Dziś udała się do Berlina deputacja m. Bytomia, która zażąda od rządu niemieckiego, aby w układach gospodarczych z Polską starał się uzyskać korzystne warunki dla Bytomia. Jak się dowiadujemy, część delegacji jest zdania, iż położenie Bytomia wedle ogłoszonej linii granicznej jest niekorzystne i że lepiej by było, aby miasto to zostało przyłączone do Polski, co dałoby się przeprowadzić, gdyby rząd polski ustąpił Niemcom część powiatu Zaborskiego z kopalniami państwowymi. Sprawa tej zamiany traktowana jest w Beolinie bardzo poważnie, i jest prawdopodobnem, iż przy układach gospodarczych Niemcy wystąpią z podobnym projektem.

Odezwa Naczelnej Rady Ludowej.

Bytom, 27. 10. Naczelna Rada Ludowa wydała do ludności polskiej, pozostającej przy Niemcach następującą odezwę:

Rodacy!

Zbliża się chwila, gdy polskie chaty i zagrody Wasze na nowo wrócą pod panowanie Państwa niemieckiego. Staniecie się znów zależni od obcego Wam krwią i sercem rządu. Naczelna Rada Ludowa, jak również rząd i całe społeczeństwo polskie aż do ostatniej chwili czynili wprost nadludzkie wysiłki, aby Was ochronić przed tym smutnym losem i zachować Was, łącznie ze szczęśliwszymi dziś braćmi i siostrami, w jednym polskim Górnym Śląsku. Ale wszystkie te wysiłki były daremne.

Niema na razie żadnych widoków, aby decyzja w tej sprawie zmieniona została, i aby połączono Was z Macierzą. Trzeba się, aczkolwiek z bolesnem sercem, poddać twardej konieczności.

Rodacy! Wkrótce słupy graniczne staną między nami i Wami! W przewidywaniu tej dla nas wszystkich tak bolesnej chwili mamy obowiązek odezwania się do Was ze słowami otuchy, prośby i napomnienia: W górę serca! Nie lękajcie się powrotu rządów niemieckich i pozostańcie o ile możności tam, gdzie jesteście! Stańcie na straży waszej ziemi, waszych siedzib i waszych warsztatów pracy. Nikt nie odważy się prześladować i wynaradawiać Was! Za Wami

stoją prawa przyrodzone, stoi naród polski, stoi Liga Narodów, stoi cały świat!

Czasy się zmieniły. Dawniej bowiem, gdy jeszcze Polski nie było i działa się Wam krzywda, nikt w świecie za Wami się nie ujął i nie upomniął. Obecnie Polska nie dopuści, aby jej synom działa się krzywda. Darząc u siebie obywateli niemieckich swobodą, Polska będzie miała prawo domagać się i dla Was od rządu niemieckiego takiej samej wszechstronnej swobody.

W końcu odezwa nawołuje do pracy narodowej, do szerzenia oświaty i do zorganizowania się w związki polskie.

Wiadomości kościelne.

Diecezja chełmińska.

Parafje, położone na obszarze W. Miasta Gdańska a należące do diecezji chełmińskiej, zostały z rozporządzenia Najprzew. Ks. Biskupa połączone w jednym dekanacie pod nazwą: dekanat W. Miasto Gdańsk. Nowy dekanat liczy około 100 000 dusz. Ze względu na rozmiary dekanatu został do pomocy dziek. ks. prob. Sawatzkiemu mianowany zastępcą jego z tytułem prodziekana ks. prob. Maćkowski z Gdańska (Kościół św. Mikołaja).

Przez Ks. Biskupa mianowani zostali: Ks. Paweł Panske, profesor seminarjum duchownego w Pelplinie (zatrzymuje i ten urząd) radcą duchownym i członkiem Generalnego Wikariatu Biskupiego, a ks. wikary Gołomski z Czersku (w miejsce ks. Glemmy, który udał się na dalsze studia do Krakowa) generalnym sekretarzem Związku Towarzystw Młodzieży w diecezji chełmińskiej. Do niego więc odtąd we wszystkich sprawach, dotyczących Związku, zwracać się należy.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Chojnice, dnia 29 października 1921 r.

Notowania giełdy gdańskiej.

Dewizy	oficjalnie 27 X		nieoficjalnie 28 X rano	
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż
Marka polska got.	4.28 ¹ / ₂	4.31 ¹ / ₂	4.55	4.60
Mk. p. wypł. Warsz.	4.08 ¹ / ₂	4.11 ¹ / ₂	4.15	4.20
Mk. p. wypł. Pozn.	—	—	—	—
Dolary got.	171.32	171.68	182	184

— **Strzeżmy się!** Szerzenie się chorób wewnętrznych w Polsce jest, niestety, bardzo silne. Wynika to w głównej części z długoletniej wojny, w ciągu której kraj nasz był ciągle terenem, przez który przechodziły miliony wojsk obcych, poczynając od rosyjskich a kończąc na bolszewickich.

Wszystkie one postępowały z naszą ludnością bezwzględnie, nie też dziwnego, że już spis, przeprowadzony w r. 1918, wykazał u nas 4 proc. chorych wenerycznych, co podówczas w cyfrach konkretnych wynosiło około 400 tysięcy.

Teraz stosunki w tym względzie są bezwarunkowo gorsze i liczba chorych wynosi co najmniej milion, oczywiście mowa tu jest o całym obszarze Rzeczypospolitej.

Ta wysoka ilość oznacza, iż co trzydziesty mieszkaniec jest chory. Gdybyśmy zaś uwzględnili tu, że choroby weneryczne są przedewszystkiem udziałem starszych, łatwo spostrzegliśmy, że prawie co dziesiąty mieszkaniec dorosły choruje na taką czy inną chorobą weneryczną.

Pamiętajmy, że na obszarze państwa są już wsie w całości zarażone, zwłaszcza na kresach wschodnich. Nie zapominajmy, że reemigranci z Rosji w wielu wypadkach są mimowolnymi rozsadnikami chorób wenerycznych. Pamiętajmy wreszcie, że te choroby pociągają za sobą największą śmiertelność, bo o ile tak już okrzyczana gruźlica daje u nas na każde sto tysięcy ludności 100 wypadków śmierci, o tyle syfilis daje ich 222.

Musimy zdać sobie sprawę z obecnego stanu rzeczy i obmyśleć środki walki oraz postarać się o te,

by wychowaniem młodego pokolenia tak pokierować, żeby ono było bardziej na choroby weneryczne odporne.

Ślawcyn. W ostatnich dniach 8 kolonistów tutejszych z urzędu osadniczego w Poznaniu otrzymali zawiadanie, aby posiadłości swe do 1 grudnia 1921 opuścili pod grozą eksmisji, tak samo w Lichnowach. Do Obrowa, pow. tucholski, przybyło już dwóch sekwestраторów celem obejrzenia sobie odnośnych posiadłości.

Grudziądz. Na ręce prezydenta miasta złożyli na biednych miasta komisarz rządu angielskiego, pułkownik Bogger i komisarz rządu japońskiego, pułkownik Noamichi Oki, którzy opuszczają Grudziądz; pierwszy 5 funtów szterlingów, a drugi 250 franków.

Gdańsk. (Ciekawe zdarzenie.) Dnia 21. bm. wydarzył się w państwowej klinice kobiet niezwykle przypadek, mianowicie pewna matka powiła żyjące i silnie rozwinięte trojaczki i to 3 dziewczęta. Ojcem ich jest robotnik Korthals, Bastion Wolf 4, który niestety od dłuższego czasu nie ma pracy. Rodzice posiadają już cztery żyjące dzieci. Mimo tak niespodziewanego wielkiego przyrostu rodziny są oni dobrej myśli.

W Toruniu odbędzie się jutro, w niedzielę, Zjazd elektrotechników, który zapowiada się wspaniale.

Warszawa. (Ukaranie szpiega). Jak w piśmie warszawskich czytamy, zapadł wyrok w sądzie okręgowym w Warszawie w sprawie oskarżonego o

szpiegostwo na rzecz jednego z państw obcych, 25-letniego obywatela czesko-słowackiego Józefa Herolra Grymera von Rupenbacha, b. oficera wojsk austriackich, ostatnio porucznika wojsk polskich. Sąd okręgowy skazał Grymera von Rupenbacha na dwa lata więzienia z zaliczeniem aresztu prewencyjnego i na wydalenie z granic państwa polskiego po odcierpieniu kary, z zakazem powrotu.

Od Redakcji.

Do Wielu. Umieścimy dla braku miejsca w przyszłym numerze.

Obwieszczenie.

W dniu 15. listopada b. r. o godz. 10 przed południem zostanie t. zw. ziemia rybacka leżąca na wschód od Charzykowa w okręgu ochronnym Funkermühl, Nadleśn. Kłosnowo, w obszarze ca 112 mórg, na miejscu w drodze licytacji na 6 lat wydzielzona.

Wydzierżawienie nastąpi w parcelach po 10 mórg wielkości. **Państw. Nadleśn.**

Obwieszczenie!

Poszukuje się od zaraz wykwalifikowaną siłę

biurową.

Inwalidzi wojenni mają pierwszeństwo.

Świadczenia z dołączeniem życiorysu są do przesłania **Powiatowej Kasie Chorych** w Chojnicach.

UWAGA!

Dla panów Hurtowników i Detalistów
Województwa Poznańskiego i Pomorskiego

HURTOWNIA NEYMAN, KACZKO i S-Ka.

w Bydgoszczy, Dworcowa 90.

poleca się jako

najtańsze źródło zakupu

towarów manufakturowych, bławatów, trykotaży, wszelkiej konfekcji oraz bielizny męskiej, damskiej i dziecięcej własnej fabrykacji.

UWAGA!

W niedzielę, dnia 6. listopada
przed nieszpornami w kościele parafialnym odbędzie się
uroczyste poświęcenie sztandaru Tow. Ludowego

z następującym programem:

1. Zbiórka o godzinie 2-giej na sali p. Januszewskiego, skąd wyruszy pochód do kościoła parafialnego, gdzie odbędzie się uroczystość poświęcenia.
2. Wieczorem o godzinie 7-ej w sali p. Januszewskiego odbędzie się przedstawienie amatorskie, nader piękna sztuka w czterech odsłonach wraz ze śpiewami pod tytułem:

„KRÓL a BISKUP“.

Czysty dochód przeznacza się na pokrycie kosztów zakupu sztandaru.

Ceny miejsc: I 150, II 100, III 80 — stojące 60 marek.

Bilety wcześniej nabyć można w księgarni p. Kaszubowskiego przy ulicy Gimnazjalnej.

Po przedstawieniu tańce.

Miejscowe Tow. Lutnie, Zgodę i Sokół prosi się o przybycie na uroczystość wraz ze sztandarami jako Chrzestnych.

O liczny udział wszystkich członków, jakoteż obywateli miasta i okolic prosi

Zarząd.

Mydło do prania

w najlepszym gatunku sprzedaje naj-
taniej hurtowo i detalicznie

A. Granke i S-ka.

sp. z o. o.

Oddział w Chojnicach

ul. Dworcowa 12a.

! K e f i r !

(Mleko lecznicze), hurtownie i detalicznie do nabycia przez

C. B. „Express“

Bydgoszcz, Jagiellońska 70.

Papa dachowa

wyrób przedwojenny,

I-a Smoła kamienna, I-a Klej

masowy, lepik smołowy,

oddaje w większych i mniejszych ilościach
po przystępnych cenach

Wisniewski i S-ka, Chojnice,

Fabryka papy dachowej i smołowców.

Dom. W. Chełmy p. Brusy

ma na sprzedaż

8 Świń

(maciorw) b. dobrych do chowu.

oooooooooooooooo

Służąca

od zaraz potrzebna.

Zgłoszenia

ul. Gockowskiego nr. 8.

oooooooooooooooo

W niedzielę, dnia 30. paździer-
nika odbędzie się na sali pana

Januszewskiego

wielka

zabawa z tańcami

o liczny udział prosi. Zarząd.

oooooooooooooooo

Dokumenty wojskowe

na imię Wincenty Raca urodz.
26. 10. 98 w Eberswalde zgubio-
no. Znalazcę uprasza się oddać
znalezione dokumenta u oficera
Ewidencyjnego w Chojnicach,

Chrześcijańsko-polska HURTOWNIA

towarów krótkich,
pończoszniczko-trykotowych i bielizny

JASZKOWSKI i S-ka

Bydgoszcz, Gdańska 8.

Tel. 1268.

Tel. 1268

Ceny
bezkonkurencyjne.

Codziennie nachodzą
wielkie przesyłki.

Poszukujemy od zaraz
samodzielną biurolistkę

obeznaną z książkowością

i korespondencją

biegłą w słowie i w piśmie w

polskim i niemieckim języku.

Zgłoszenia z odpisem świade-

ctwo z podaniem pensji do

firmy **Wiśniewski i Spł.**

Chojnice, szosa Gdańska 39.

Przyjmowanie

ogłoszeń
abonentów

od rana 7-mej godz. do wieczora 10-tej godz. do

„Danziger Zeitung“

przez

C. B. „Express“

Biuro ogłoszeń i hurtowania gazet.

Bydgoszcz, Jagiellońska 70.

Tel. 799, 800, 665.